

ДЕТСКА ГРАДИНА „ЗОРНИЦА”- АСЕНОВГРАД

Асеновград, ул. "Княгиня Евдокия" 39, e-mail: zornica_odz@abv.bg

ПЛАН – ПРОЦЕДУРА ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА
ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ
В ДГ „ЗОРНИЦА“, ГР. АСЕНОВГРАД

за учебна 2023/2024 г.

Приет на заседание на ПС с Протокол №.....*1 от 14.09*.....2023г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ	4 стр.
ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ „ЗОРНИЦА“	4 стр.
РАННО ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДГ „ЗОРНИЦА“	5 стр.
Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие.....	5 стр.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ.....

Достъпност и обхват на общата подкрепа за личностно развитие в ДГ „Зорница“.....	6 стр.
<i>Обща подкрепа за всички</i>	6 стр.
<i>Обхват и дейности по общата подкрепа за личностно развитие</i>	6 стр.
<i>Лица оказващи обща подкрепа за личностно развитие</i>	7 стр.
Екипна работа по оказване на обща подкрепа за личностно развитие.....	7 стр.
<i>Срещи на ЕПЛР</i>	7 стр.
Занимания по интереси.....	7 стр.
<i>Обогатяване на материалната база</i>	7 стр.
Осигуряване на специализирана педагогическа литература за повишаване компетенциите на педагогическите специалисти в детската градина.....	8 стр.
Грижа за здравето.....	8 стр.
Организиране на изложби, концерти и театрални представления.....	8 стр.
<i>Установяване напредъка на детето</i>	9 стр.
Психологична работа по обща подкрепа за личностно развитие.....	9 стр.
Изграждане на позитивен психологически климат.....	9 стр.
Логопедична работа по обща подкрепа.....	10 стр.
Процедура по оказване на обща подкрепа (ОП).....	10 стр.

ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ.....

Допълнителна подкрепа за личностно развитие.....	11 стр.
Оценяване на индивидуалните потребности.....	11 стр.
Документи и процедура за извършване на оценка.....	11 стр.
<i>Документи, които родителят предоставя за извършване на оценка</i>	11 стр.
<i>При извършването на оценката</i>	11 стр.
Оценка на индивидуалните потребности на деца.....	11 стр.

<i>С изявени дарби.....</i>	11 стр.
<i>Деца, които не владеят български език.....</i>	12 стр.
<i>Деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности.....</i>	12 стр.
<i>Деца в риск.....</i>	12 стр.
<i>Деца с хронични заболявания.....</i>	12 стр.
<i>При липса на осигуреност на специалисти.....</i>	13 стр.
<i>Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва.....</i>	13 стр.
<i>Работата с дете по конкретен случай.....</i>	13 стр.
<i>Работата по конкретен случай включва.....</i>	13 стр.
<i>Психосоциалната рехабилитация.....</i>	14 стр.
<i>Рехабилитацията на комуникативните нарушения.....</i>	14 стр.
<i>Условия за равен достъп до образование за децата.....</i>	14 стр.
<i>Достъпна архитектурна и физическа среда.....</i>	14 стр.
<i>Достъпност на информацията и комуникацията.....</i>	14 стр.
<i>Достъп до учебните програми и учебното съдържание.....</i>	14 стр.
<i>Дидактически материали, методики и специалисти.....</i>	14 стр.
<i>Ресурсното подпомагане.....</i>	14 стр.
<i>Ресурсното подпомагане в ДГ „Зорница“ .....</i>	15 стр.
<i>Преустановяване и оттегляне на ресурсното подпомагане.....</i>	15 стр.
<i>Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца с изявени дарби.....</i>	15 стр.
<i>Обем на допълнителната подкрепа при деца с изявени дарби.....</i>	15 стр.
<i>Инициатива за създаване на Екипът за подкрепа за личностно развитие.....</i>	16 стр.
<i>Процедура за създаване на Екипа за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР).....</i>	16 стр.
<i>Състав на Екипа за подкрепа за личностно развитие.....</i>	16 стр.
<i>Провеждане на срещи на Екипа за подкрепа за личностно развитие.....</i>	16 стр.
<i>Покана за провеждане на заседания на Екипа за подкрепа за личностно развитие.....</i>	17 стр.
<i>Заседания на Екипа за подкрепа за личностно развитие.....</i>	17 стр.
<i>Извършване на оценката на индивидуалните потребности на децата.....</i>	17 стр.
<i>Сфери на оценяване.....</i>	17 стр.
<i>Елементите на оценката.....</i>	18 стр.

Карта за оценка на индивидуалните потребности.....	18 стр.
Елементи на оценката.....	18 стр.
Запознаване на родителя с картата за оценка на индивидуалните потребности. Повторна оценка.....	19 стр.
Одобрение на картата за оценка на индивидуалните потребности от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.....	19 стр.
Предотвратяване на риска от отпадане на детето в несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие.....	19 стр.
Съхранение на картата за оценка.....	19 стр.
Изготвяне на план за подкрепа на детето в детската градина.....	20 стр.
Предоставяне на допълнителна подкрепа на дете със специални образователни потребности в ДГ „Зорница“.....	20 стр.
Краткосрочна подкрепа.....	20 стр.
Дългосрочна е подкрепата.....	21 стр.
Проследяване на напредъка на децата със специални образователни потребности по плана за подкрепа.....	21 стр.
ПРИЛОЖЕНИЯ.....	22 стр.
Приложение 1.....	22 стр.
Приложение 2.....	23 стр.
Приложение 3.....	24 стр.
Приложение 4.....	25 стр.
Приложение 5.....	39 стр.
Приложение 6.....	40 стр.

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

След семейството детската градина е значим фактор във формирането на личността и в изграждането на нови ролеви отношения. Детската градина поставя пред децата реални изисквания да взаимодействат, да се трудят, да се съобразяват, да намерят и заемат своето място в социалната среда.

Детската градина има своите значими функции да подпомогне подрастващото дете да открие и развие своята индивидуалност; да осигури среда, в която то може да се сравнява, да се конкурира и сътрудничи, за да възпита у себе си онези умения, които ще го направят социално адаптивен и способен да се впише в общността.

ДГ „Зорница“ като институция изгражда позитивен организационен климат, създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения за загриженост между всички участници в образователно-възпитателния процес.

ДГ „Зорница“ самостоятелно разработва и прилага политики за подкрепа на личностно развитие на детето за изграждане на позитивен климат за развитие на предучилищната общност, базирана на идеите и принципите на приобщаващото образование.

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите в чл. 3, ал. 2 ЗПУО.

На децата в ДГ „Зорница“ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

I. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие със следните принципи:

- Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено образование;
- Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- Прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето да развие максимално своя потенциал;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца заедно,

независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина;

- Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища - управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата;

- Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, детето, семейството и общността;

- Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;

- Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата за живот в приобщаващо общество;

- Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата в зависимост от спецификата на обществения живот.

- Изграждане на позитивен психологически климат в ДГ „Зорница” - Асеновград.

II. РАННО ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДГ „ЗОРНИЦА“.

1. Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование от педагогическите специалисти в ДГ „Зорница“ и включва:

а) Ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения - от учителите в групата в детската градина и/или от психолога, и/или от логопеда в детската градина;

б) Определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език;

в) Определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето - от координиращия екип съвместно с учителите в групата в детската градина и/или по инициатива и писмено заявление до директора от родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, при:

- затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, сензорното, емоционалното, творческото развитие на детето спрямо децата от същата възрастова група;

- наличие на рискови фактори и обстоятелства в средата на детето;

- наличие на хронични заболявания, които възпрепятстват обучението, научаването и участието на детето в дейността на детската градина;

- наличие на изявиени силни страни на детето в областта на изкуствата и спорта, които се нуждаят от развитие и стимулиране.

г) Ранното оценяване се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина. Оценяването се извършва чрез скрининг за определяне на:

- риск от възникване на обучителни затруднения;

- ранно откриване на заложбите и способностите на децата и провеждане на индивидуална

Лица оказващи обща подкрепа за личностно развитие.

2.3. Дейността по чл. 8 ал 2 от Наредба за приобщаващото образование се извършва от учителите в групата в ДГ „Зорница“, а по т. 1 и 3 – специалистите към ресурсен кабинет, а при необходимост - рехабилитатор на слуха и говора и др..

Екипна работа по оказване на обща подкрепа за личностно развитие.

2. Екипна работа на учителите и специалистите от Екип за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР) на ДГ „Зорница“, се осъществява чрез организиране на регулярни работни срещи за обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата с деца, нуждаещи се от подпомагане на личностното развитие в групите на детската градина с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

Срещи на ЕПЛР.

2.4. Екипът за подкрепа на личностното развитие и учителите по групи осъществяват срещи за:

- преглед и обсъждане на информацията по обучението и развитието на детето;
- набелязване на конкретни мерки за обща подкрепа само за отделни деца;
- обучение при необходимост чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- изготвяне и прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие при установени говорно-езикови затруднения и други;
- индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески, и/или сензорни затруднения.
- провеждане на ситуации от психолога във групите, свързани с проблеми от различно естество;
- определяне на конкретни дейности от общата подкрепа само за отделни деца, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

Срещите се провеждат по инициатива на ЕПЛР или по желание на педагогически специалист при необходимост. По време на срещите се води протокол, който се подписва от всички участници в срещата и се съхранява от ЕПЛР.

Занимания по интереси.

3. Заниманията по интереси се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - състав, група, отбор и др. и включват:

- дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
- изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно - туристически дейности по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище;

Обогатяване на материалната база.

4. Обогатяване на материалната база и оборудване на кътовете за занимания по интереси за децата във всички групи с цел:

- стимулиране развитието на индивидуалните им способности и заложи;
- стимулиране развитието на личностни качества;
- стимулиране на социалните и творчески умения
- по-добра изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и физическа активност;
- подобряване на изяви, свързани с образователни и творчески, възпитателни дейности;
- по-добро и ефективно стимулиране на заниманията по интереси.

Осигуряване на специализирана педагогическа литература за повишаване компетенциите на педагогическите специалисти в детската градина.

5. Закупуване на специализирана педагогическа литература за повишаване компетенциите на учителите. Квалификационната дейност цели:

- създаването и поддържането на по-привлекателна, образователна и възпитателна среда с достижения на съвременно образование за по-добър образователен процес;
- поддържане и повишаване на знанията и уменията, съобразно политиката на ДГ „Зорница“ и съобразно специфичните потребности на децата за подобряване качеството на образованието им;
- по-добро стимулиране на детското развитие съобразно потребностите на децата;
- по-добра мотивация на педагогическите кадри и утвърждаване на образователните дейности като процес на по-висока компетентност на учителите.
- прилагане на иновативни и ефективни подходи за съвременно обучение.

Грижа за здравето.

6. Грижа за здравето на децата чрез формиране на здравни навици и даване на знания за здравословен начин на живот. Детската градина създава здравословна и укрепваща среда с приоритетен фокус личностното развитие на всяко дете. За целта:

- да се работи за изграждане на здравни навици, умения и позитивно отношение у децата за формирането на здравословен начин на живот;
- да се работи за създаването на условия за двигателна култура и навици у децата;
- да се работи за здравното възпитание и култура на децата;
- да се работи за създаването на благоприятна среда за психо-емоционално развитие.

Организиране на изложби, концерти и театрални представления.

7. Организиране на изложби, концерти и театрални представления с участието на децата от детската градина. Поощряване на изявени деца с награди по повод проведени изложби на детски рисунки и спортни мероприятия.

Установяване напредъка на детето.

7.1. Учителите в групата и музикалният ръководител установяват напредъка на всяко дете в рамките на учебната година въз основа на материали от дейността - рисунки и други творчески работи на детето, както и в резултат на писмени становища от психолога, логопеда, ресурсния учител или от друг специалист за развитието на детето. За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад до директора.

Материалите, становищата и докладът се съхраняват в детското портфолио и в личното образователно дело на детето.

Психологична работа по обща подкрепа за личностно развитие.

8. Психологът в ДГ „Зорница“ предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие изразяваща се:

- създаването на подходяща физическа, психологическа и социална среда;
- системни политики за защита на живота и здравето на децата в детската градина;
- благоприятен психологически и социален климат и комфорт в детската градина;
- дейности по социална закрила и защита, социално подпомагане и социална интеграция;
- дейности по психо-социална рехабилитация;
- диагностична и терапевтична дейност при установени индикации за психични нарушения и последващо отказване на допълнителна подкрепа.

Изграждане на позитивен психологически климат.

9. Изграждането на позитивен психологически климат по оказване на обща подкрепа включва:

- създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес;
- предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата;
- работа със средата, в която е детето и семейството се намира;
- превенция на дискриминационните практики.
- консултиране на учители за особеностите и потребностите на децата и предоставяне на методическа подкрепа при работата с деца;
- консултиране, подкрепа и мотивиране на семействата, родителите и значимите възрастни за детето;
- дейности по медиаторство за разрешаване на спорове и конфликти;
- дейности по посредничество като ориентиране на родителите към външни специалисти, неправителствени организации, социални институции, които могат да бъдат необходими за оказване на обща и допълнителна подкрепа.

Логопедична работа по обща подкрепа.

10. Логопедичната работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се осъществява от логопеди в детски градини и включва:

- превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности;
- диагностика на комуникативните нарушения;
- корекционно-терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения и отказана допълнителна подкрепа.

11. Процедура по оказване на обща подкрепа (ОП).

Стъпки:	Отговорни лица:	Необходими документи	Срок:
Идентифициране на дете със затруднение в учебния процес.	Учителите в групата и/или др. педагогически специалисти от детската градина.	Документ от ранното оценяване. Документ от оценка на риска от обучителни затруднения.	При постъпване на детето в детската градина.
Информирание на родител за провеждане на ранно оценяване и писмено съгласие от родител.	Учителите в групата и/или др. педагогически специалисти от детската градина.	Устно и/или писмено известяване.	В 14 дневен срок след оценката.
При невъзможност да бъдат осигурени специалисти за ОП от страна на детската градина, се пренасочва дейността да се окаже от друга компетентна институция.	Директор или ЕПЛР на детската градина.	-	-
Определяне на дейностите за обща подкрепа: - превенция на обучителни затруднения	Директор и ЕПЛР	План за подкрепа. Дейности по оказване на обща подкрепа.	В 7 дневен срок след изготвяне на плана за подкрепа.
Изпълнение на дейностите.	Включените в плана специалисти.	Работни листи и др..	-
Установяване на напредъка от предоставената обща подкрепа.	Специалистите от ЕПЛР.	Доклад до Директора на ДГ	Два пъти в рамките на учебната година.
Прекратяване или промяна на дейностите по ОП.	Координатор на ЕПЛР или родителя на детето.	Протокол от заседание.	
Преминаване към Допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.	Координатор на ЕПЛР или родителя на детето.	Протокол от заседание. Заявление за оценка на потребностите на детето от родител до Директора на ДГ.	-

IV. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

12. Допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата от ДГ „Зорница“ се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден със заповед на директора на детската градина за конкретно дете по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.

13. Оценка на индивидуалните потребности.

Оценката на индивидуалните потребности на дете или ученик е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране - силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.

14. Документи и процедура за извършване на оценка.

14.1. Документи, които родителят предоставя за извършване на оценка:

- Заявление до директора по образец.
- Статуси от проведени предварителни изследвания и консултации – медицински, психологични, логопедични, които имат отношение и представляват експертиза за здравословното състояние на детето;
- Всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към физическото и психическото състояние на детето;
- Протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването - при деца с хронични заболявания.

14.2. При извършването на оценката се вземат предвид и:

- Резултатите от ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения;
- Документите от личното образователно дело на детето и материали от портфолиото на детето;
- Други документи при необходимост по преценка на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето.

15. Оценка на индивидуалните потребности на децата.

15.1. С изявени дарби.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на деца с изявени

дарби родителят представя и документи, удостоверяващи постиженията, класиранията на призови места на децата и учениците и др..

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с изявени дарби се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва учителите в групата, психолог, или от специалистите, които обучават или тренират ученика в център за подкрепа за личностно развитие, или в спортен клуб. Оценяват се конкретните области на изявените дарби и способности.

15.2. Деца, които не владеят български език.

Оценяването на индивидуалните потребности на дете, което не владее български език, се извършва на езика, който детето владее най-добре, като при необходимост се ползва преводач, осигурен от родителя.

При необходимост, в случай че родителят не може да осигури преводач, съдействие за осигуряването му може да окаже регионалното управление на образованието

15.3. Деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности.

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, чийто състав включва психолог, логопед, ресурсен учител и учителите в групата. При деца с увреден слух или с нарушено зрение – по възможност и рехабилитатор на слуха и говора или учител на деца с нарушено зрение.

Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

15.4. Деца в риск.

Оценката на индивидуалните потребности на деца в риск се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог и логопед в детската градина, учителите в групата.

Оценяват се рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето и неговата среда.

15.5. Деца с хронични заболявания.

Оценката на индивидуалните потребности на деца с хронични заболявания се извършва от екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, чийто състав включва психолог, учителите в групата, медицинския специалист в здравния кабинет на детската градина в сътрудничество с личния лекар на детето.

Оценява се здравословното състояние на детето и влиянието му върху обучението.

При извършване на оценката може да участват и други специалисти извън посочените.

16. При липса на осигуреност на специалисти.

В случай че детската градина не може да осигури някой от специалистите, с изключение на психолога, както и когато за оценката на индивидуалните потребности на децата са необходими и други специалисти, директорът може да изпрати заявление за осигуряването им от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, Център за подкрепа за личностно развитие, включително Специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.

17. Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

- Работа с дете по конкретен случай;
- Психосоциална рехабилитация;
- Рехабилитация на слуха и говора;
- Рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- Осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- Ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина чрез план за подкрепа по чл. 187, ал. 3 ЗПУО.

Родителят се запознава с плана за подкрепа на детето, като му се предоставя копие от него при поискване и е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето.

17.1. Работата с дете по конкретен случай.

Работата с дете по конкретен случай е метод, който цели гарантиране на индивидуален подход при предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.

Работата по конкретен случай се основава на оценката на индивидуалните потребности и е насочена към децата в риск, а в някои случаи, определени от екипа, и към децата със специални образователни потребности и децата с изяви дарби. Работата по конкретен случай се осъществява от екипа за подкрепа за личностно развитие при съгласуване и координиране на действията му с водещия на случая в отдела за закрила на детето.

17.1.1. Работата по конкретен случай включва:

- Формулиране на случая;
- Оценка на индивидуалните потребности на детето;
- Определяне на цели и действия, насочени към детето;
- Изготвяне на план за подкрепа;
- Взаимодействие и работа с подкрепящата среда;
- Оценка на резултатите.

17.2. Психосоциалната рехабилитация.

Психо-социалната рехабилитация е комплекс от дейности на екипа за подкрепа за личностно развитие за подпомагане на децата със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на деца с изявени дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование.

Предоставя се на отделно дете въз основа на оценката на индивидуалните му потребности. Водещ на случая на детето при предоставяне на психосоциалната рехабилитация е психологът в детската градина. Дейностите за психосоциална рехабилитация, както и тяхната продължителност се предоставят и изпълняват съгласно плана за подкрепа на детето.

17.3. Рехабилитацията на комуникативните нарушения.

Рехабилитацията на комуникативните нарушения е комплекс от дейности за подпомагане на деца и ученици със затруднения, увреждане или разстройство на езика, говора, познавателните процеси и социалното поведение.

Предоставя се на всяко дете с комуникативно нарушение въз основа на оценка от невропсихологично изследване и съобразно индивидуалните му потребности. Рехабилитацията на комуникативните нарушения се осъществява от логопед на детската градина, а в някои случаи - и от психолога.

Дейностите за рехабилитация на комуникативните нарушения и продължителността им се определят в плана за подкрепа на детето.

17.4. Условия за равен достъп до образование за децата чрез осигуряване на:

17.4.1. Достъпна архитектурна и физическа среда.

Детската градина осигурява входни и комуникационни пространства, помещения и пространства за общо ползване, санитарно-хигиенни и спомагателни помещения, ресурсен кабинет;

17.4.2. Достъпност на информацията и комуникацията.

Детската градина осигурява достъпна мултимедийна образователна среда, достъпност на познавателните книжки, учебни комплекти чрез осигуряване на разумни улеснения според индивидуалните потребности на децата и учениците;

17.4.3. Достъп до учебните програми и учебното съдържание.

Детската градина предоставя подкрепа за личностно развитие на децата като осигурява непрекъснат и плавен преход в адаптиране на учебното съдържание съобразно индивидуалните потребности на децата със специални образователни потребности.

17.4.4. Дидактически материали, методики и специалисти.

18. Ресурсното подпомагане.

Ресурсното подпомагане в ДГ „Зорница“ се осъществява от ресурсен учител, и

други педагогически специалисти, които са част от екипа за подкрепа за личностно развитие на децата и със специални образователни потребности.

Ресурсното подпомагане се провежда индивидуално съгласно плана за подкрепа на всяко дете със специални образователни потребности.

18.1. Ресурсното подпомагане в ДГ „Зорница“ включва:

- Адаптиране на учебното съдържание съобразно индивидуалните потребности на децата със специални образователни потребности;
- Осигуряване на помощни средства и технологии за пълноценно участие в образователния процес;
- Съвместна работа на учителите в групата по съответното учебно направление и ресурсния учител при провеждането на педагогическата ситуация;
- Терапевтична подкрепа на деца със специални образователни потребности;
- Консултиране на учителите по отношение на изграждането на подкрепяща среда и други образователни ресурси за децата със специални образователни потребности;
- Обучение в полезни умения и подготовка за самостоятелен живот;
- Осъществяване на дейности в помещението на групата с цел приемане и приобщаване на децата със специални образователни потребности.

18.2. Преустановяване и оттегляне на ресурсното подпомагане.

Ресурсното подпомагане може да бъде преустановено с решение на екипа за подкрепа за личностно развитие с оглед напредъка в развитието на детето и/или постигане на целите в плана за подкрепа.

Ресурсното подпомагане може да бъде преустановено и след подадено заявление от страна на родителя.

19. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца с изяви дарби.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата, които проявяват дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, и имат постижения, надвишаващи постиженията на техните връстници, се използва информация, предоставена от учители, родители и ръководители на групата по интереси.

В случай че децата с изяви дарби имат затруднения в обучението по един или повече учебни направления по ДОС, на тях може да им бъде извършена оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие за преодоляване на обучителните трудности. Оценката се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.

19.1. Обем на допълнителната подкрепа при деца с изяви дарби.

- Осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изяви дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби;
- Осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда,

обзавеждане, оборудване, материали и консумативи;

- Осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област - науки, технологии, изкуства, спорт;
- Осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви - състезания, конкурси, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други;
- Осигуряване на възможности за включване в програми и проекти, насочени към стимулиране на изяви и подобряване на постиженията на децата;
- Сътрудничество с училища и културни институции за подкрепа на даровити деца:

Допълнителна подкрепа се определя се от екипа за подкрепа за личностно развитие по предложение на учителите в групата и се осъществява съгласно план за подкрепа, в който се определя и броят на часовете за допълнителна индивидуална работа.

20. Инициатива за създаване на Екипът за подкрепа за личностно развитие.

- Директорът на детската градина;
- Специалистите от ресурсен кабинет към детската градина;
- Учителите на детето от детската градина;
- Родител/ите на детето;
- Други специалисти;

21. Процедура за създаване на Екипа за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР).

Екипът за подкрепа за личностно развитие в ДГ „Зорница“ се създава със заповед на директора за конкретно дете със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

21.1. Състав на Екипа за подкрепа за личностно развитие.

В състава на екипа задължително участват психолог, логопед, както и ресурсен учител. В екипа може да участват и други специалисти според индивидуалните потребности на детето. Екипът се ръководи от определения със заповедта на директора специалист от екипа.

В работата на екипа на детето участва родителят, а при необходимост и представител от съответния Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и/или от Център за ранно детско развитие.

21.2. Провеждане на срещи на Екипа за подкрепа за личностно развитие.

Екипът провежда общи срещи не по-малко от три пъти през учебната година - в началото на учебната година и в края на първия и на втория учебен срок. Родителят се запознава с датите на срещите. При възникнала необходимост заседание може да се провежда и извънредно.

21.3. Покана за провеждане на заседания на Екипа за подкрепа за личностно развитие.

Ръководителят на екипа отправя покана за участие на родителя преди провеждането на заседание на ЕПЛР с писмо, по имейл или в телефонен разговор.

21.4. Заседания на Екипа за подкрепа за личностно развитие.

Заседанията на ЕПЛР са от три до четири за периода на учебната година като три от тях са задължителни. Заседанията са редовни, когато на тях присъстват всички членове на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове на екипа.

Заседанията, които се провеждат извън определените три заседания, са редовни, когато на тях присъстват поне половината от членовете на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове на екипа в конкретното заседание.

За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол в хартиен или електронен вариант, подписан от лицето, водещо протокола, от координатора и/или от учителите на детето в групата.

22. Извършване на оценката на индивидуалните потребности на децата.

Оценката на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, на децата с изяви дарби, в риск и с хронични заболявания се извършва в срок съобразно спецификата на всеки отделен случай.

Оценка на индивидуалните потребности на децата, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи необходимост от такава оценка.

Оценката на децата се извършва индивидуално от всеки специалист в екипа при отчитане на силните страни и възможностите за участие в образователния процес на детето.

При невъзможност да се сформира екип за подкрепа на личностното развитие в детската градина, директорът заявява извършване на същата от регионалния екип за подкрепа за личностно развитие в Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

22.1. Сфери на оценяване.

Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици, за които има индикации, че са деца или ученици в риск, включва оценяване на рисковите фактори за развитието на детето или ученика като се оценяват:

- История на здравословното състояние на детето;
- Неблагоприятни условия в средата/ситуацията на детето;
- Стресови събития в живота на детето;
- Демографски фактори, оказващи влияние на развитието на детето.

22.2. Елементите на оценката включват:

- Индивидуални фактори в развитието като се използва Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето;
- Фактори в средата на детето като се отчитат загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на детето;
- Подкрепяща среда като се има предвид и отчита обкръжението на детето, общността в детската градина, формирането на приятелства, участието в занимания по интереси и други.

23. Карта за оценка на индивидуалните потребности.

Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата от ДГ „Зорница“ е функционална и се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.

Задължително съдържание в Картата за оценка на индивидуалните потребности са следните компоненти:

- Оценка на функционирането на детето;
- Становище на екипа, извършил оценката на индивидуалните потребности, за необходимите ресурси за допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето;
- Определяне на спецификата на допълнителната подкрепа;
- Препоръка за ползване на други услуги, включително и на социални услуги, или за включване в други занимания.

23.1. Елементи на оценката.

- Общ здравен статус на детето, физическо развитие;
- Емоционално и социално развитие (игрови умения; отношения с връстници; отношения с възрастни; социално приемливо поведение; самооценка; ниво на независимост; поведение, съответно на възрастта; умения за самообслужване и самостоятелност; риск от нараняване; хиперактивност, хипоактивност);
- Познавателно развитие (памет; внимание; мислене; интелект);
- Езиково и говорно развитие и комуникативни умения (латерализация; гнозис и праксис; рецептивна реч; експресивна реч; писмена дейност; математически умения; невербална комуникация; комуникативна функция на езика);
- Обучение (постижения в образователния процес; обучение по учебни програми по общообразователни учебни предмети; обучение по учебни програми по учебни предмети или модули за професионално образование и обучение; участие в терапевтични програми);
- Семейни отношения (контакт с родителите или други членове от семейството, честота на контактите, качество на контактите; основни грижи и закрила; емоционална връзка и стабилност на отношенията в семейството; родителски стил на възпитание);
- Социална среда (семейна история; разширено семейство; жилищни условия; социални характеристики и ресурси на средата).

23.2. Запознаване на родителя с картата за оценка на индивидуалните потребности. Повторна оценка.

Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето.

На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.

При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на детето със специални образователни потребности, извършена в детската градина, той може да подаде заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на детето в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие.

Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на детето със специални образователни потребности.

23.3. Одобрение на картата за оценка на индивидуалните потребности от Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

Когато родителят на детето се съгласи и не възразява на извършената оценка, директорът на детската градина изпраща копие от протокола с оценката и решението на екипа за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето със специални образователни потребности в регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в 7-дневен срок от извършването на оценката за одобряване.

23.4. Предотвратяване на риска от отпадане на детето в несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие.

В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето, независимо че въз основа на оценките на индивидуалните потребности е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от образование директорът писмено уведомява дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето с цел осигуряване на неговия най-добър интерес.

В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие детската градина задължително организира предоставянето на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на детето.

23.5. Съхранение на картата за оценка.

На родителя се предоставя при поискване копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето.

Картата за оценка е неразделна част от личното образователно дело на детето в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и се предава заедно с останалите негови документи при прехода му от една институция в друга в системата на

предучилищното и училищното образование.

24. Изготвяне на план за подкрепа на детето в детската градина.

Планът за подкрепа включва:

- Целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето за включване и участие в образователния процес и в дейността детската градина;
- Определяне на вида и формата на обучение;
- Определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето ѝ;
- Определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето;
- Определяне на начини за оценяване на напредъка на детето;
- Определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;
- Определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;
- Описание на екипната работа с детето, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя при предоставянето на допълнителната подкрепа;
- Описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с децата, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Определяне на часовете за ресурсно подпомагане – за дете със специални образователни потребности.

25. Предоставяне на допълнителна подкрепа на дете със специални образователни потребности в ДГ „Зорница“.

28.1. Краткосрочна подкрепа.

Въз основа на оценката на индивидуалните потребности на детето се предоставя за определено време в процеса на предучилищното образование, като:

- За деца със специални образователни процеси обхваща период от минимум 1 учебна година до максимум края на съответния етап от степента на образование (до постъпване в първи клас);
- За деца в риск обхваща времето на планираните дейности за работа по конкретния случай, която се осъществява в детската градина в сътрудничество с отделите за закрила на детето и/или дирекция „Социално подпомагане“;
- За деца с изявени дарби обхваща период от минимум 1 учебна година.
- За деца с хронични заболявания обхваща периода, необходим за лечението на детето. При необходимост срокът ѝ се удължава в зависимост от здравословното състояние на детето.

25.2. Дългосрочна е подкрепата.

Обхваща повече от един етап от степента на образование, повече от една степен на образование или е за целия период на обучение на детето - ученика в училище.

ДГ „Зорница“ не предоставя дългосрочна подкрепа в смисъла на настоящата точка.

26. Проследяване на напредъка на децата със специални образователни потребности по плана за подкрепа.

Напредъка в развитието на детето се проследява на 2 пъти през учебната година и при необходимост се внасят промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя.

Настоящият план – процедура при предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в ДГ „Зорница“, гр. Асеновград е приет на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 1.../2023 г.

Директор:.....
(Елица Костова)

V. ПРИЛОЖЕНИЯ.

Приложение 1:

ЗАЯВЛЕНИЕ

за оказване на обща подкрепа за личностно развитие

От:.....

(трите имена на заявителя)

Адрес:.....

Тел.: .....

Родител на: ....., от ..... група.

ЕГН: ....., дата а раждане: .....

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ДЖИГОЛИНОВА,

Заявявам желание, съгласно разпоредбите на Наредба за приобщаващото образование през учебната 202...../202.....г. с детето ми да се осъществяват дейности за подкрепа, която да включва работа с .....

Декларирам, че за изпълнението на тези дейности ще осигурявам присъствието на детето си.

Дата: .....
гр. Асеновград

С уважение: .....
(.....)

**ДО ДИРЕКТОРА
НА ДЕТСКА ГРАДИНА „ЗОРНИЦА“
гр. Асеновград**

ЗАЯВЛЕНИЕ

От: .....

родител на детето: .....

от:..... група, в ДГ „Зорница“ - Асеновград

УВАЖАЕМА Г-Н/Г-ЖО ДИРЕКТОР,

Заявявам желание за оценка на индивидуалните образователни потребности на детето ми ....., от ..... група от Екипа за подкрепа за личностно развитие с цел преценка на необходимостта от осигуряване на допълнителна подкрепа на дете с .....

Прилагам следните документи:

1. Копия от .....

Дата: .....

Родител: .....

**ДО
ДИРЕКТОРА НА РЕГИОНАЛЕН ЦЕНТЪР
ЗА ПОДКРЕПАНА ПРОЦЕСА НА
ПРИБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ –
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ**

ЗАЯВЛЕНИЕ

От: .....

Директор на: .....

УВАЖАЕМА Г-Н/Г-ЖО ДИРЕКТОР,

Заявявам желанието си за извършване на оценка от регионалния екип за подкрепа за личностно развитие към Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – Област Пловдив, на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето със специални образователни потребности ....., от ..... група, поради невъзможност да се формира екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина.

Приложения:

1. Заявление от родителя на детето;
2. Копие от медицински, социални и други документи на детето: .....
3. Психолого-педагогическа характеристика на детето.

С уважение: .....

КАРТА
ЗА ОЦЕНКА НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ НА ДЕТЕ

Данни за детето:

Трите имена:

.....

Пол - М; Ж   Възраст: .....   ЕГН: .....

Учебно заведение: .....

група: .....

Адрес на детето:.....

.....

Личен лекар/№ ..... телефон .....

Адрес на практиката .....

Данни за родителите или за лицата, които упражняват родителски права

Трите имена и връзка с детето:.....

.....

Адрес, телефон и други данни за контакт: .....

.....

Професионална помощ, включена в грижите за детето (медицинска, психологическа, логопедична, ресурсно подпомагане, др., доставчик на услугата във връзка с чл.82,ал.6 от НПО)

В минали периоди:

.....

.....

В момента:

.....

.....

Други институции и служби, работещи с детето .....

Обучавано ли е до момента детето (учебно заведение, група/клас, форма на обучение):

Оценка на функционирането на детето

I. Общ здравен статус на детето, физическо развитие

Вид увреждане (по медиц. документи):

Въпроси	ДА/НЕ	Бележки
Поява на нарушението / календарна възраст		
Забелязва ли се промяна в нарушението		влошаване; подобрение
Специален режим на хранене (диета)		
Двигателно развитие (сядане, пълзене, ходене, ...)		в норма; забавено
Наличие на двигателни нарушения		
Наличие на сензорни нарушения		зрителни; слухови

II. Емоционално и социално развитие

	ДА/НЕ	Особености
Игрови умения (участие във видове игри)		предметни; конструктивни; сюжетно-ролеви; игри с правила; колективни; .....
Отношения с връстници (поведение в групата; приемане от групата, ...)		
Отношения с възрастни (реакция при начален контакт; зачитане на авторитети; реакция при раздяла, ...)		
Социално приемливо поведение		
Контрол на тазово-резервоарни функции		
Умения за самообслужване		
Самостоятелност		
Ниво на независимост: (необходимост от придружител; помощни средства; ...)		
Риск от нараняване		на себе си; на другите
Хиперактивност		

III. Семейни отношения

Въпроси	Особености
Контакт с родителите или други членове от сем.	ДА/НЕ
Честота на контактите с родителите	ежедневни; редовни; редки
Качество на контактите с родителите	добро; задоволително; лошо
Осигурени ли са основни грижа и закрила на детето	ДА/НЕ
Емоционална връзка и стабилност на отношенията	има / няма
Родителски стил на възпитание	либерален; свръхпротективен; авторитарен; авторитетен

IV. Социална среда

Въпроси	ДА/НЕ	Особености
Вид семейство		непълно - с един родител; нормално; разширено
Фамилна обремененост:		зависимости; здравна обремененост; поведенчески прояви
Брой на децата в семейството		
Жилищни условия		
Трудова заетост на родителите		баща – работи/не работи; майка – работи/не работи
Билингвизъм		

Познавателно развитие

V.1. Интелект

Оценка на интелектуалното функциониране – Тест на Уекслър; Цветни прогресивни матрици на Рейвън

IQ: .....

RAVEN: точки: ..... IQ: .....

	A	AB	C	D	E
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
Общо:					

V.2. Рисунка на човек

Особености:

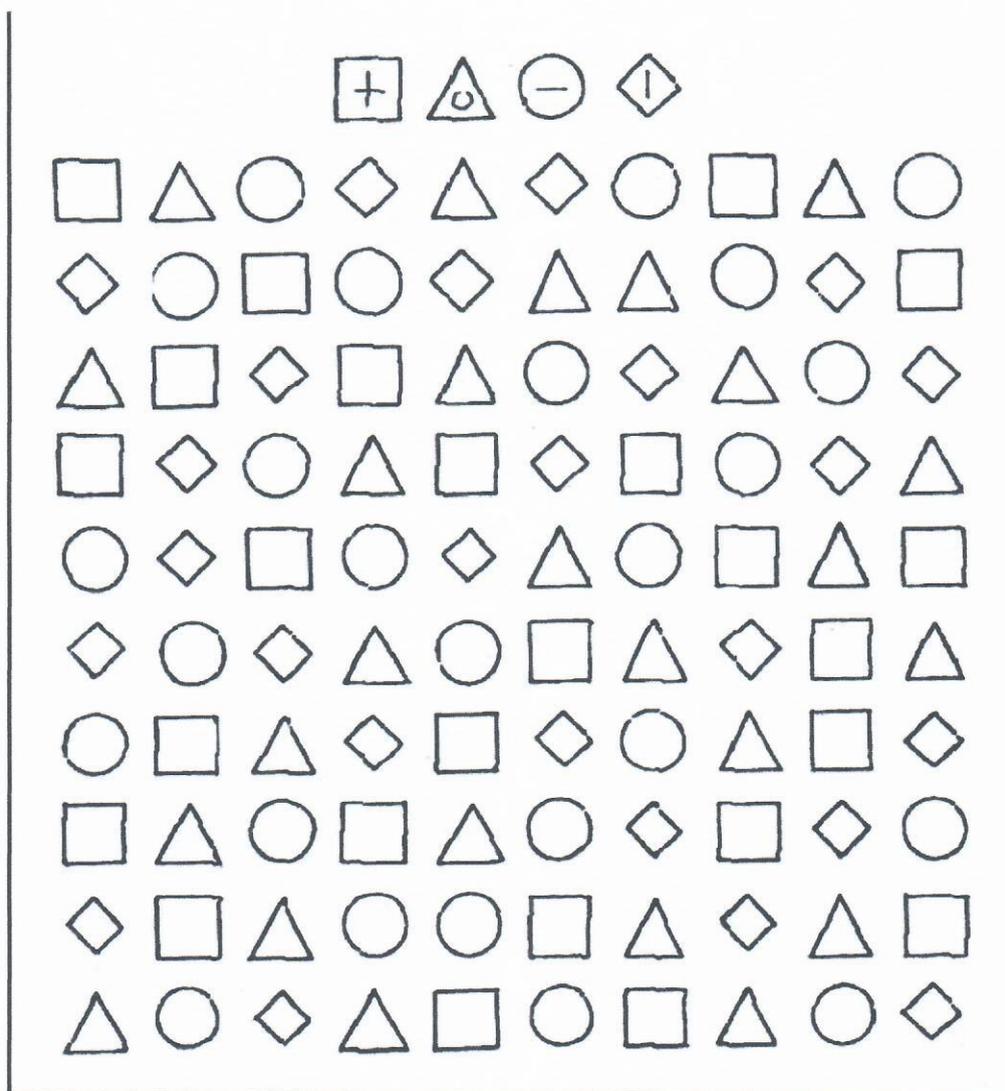
.....

.....

.....

.....

V.3. Оценка на параметрите на внимание: Коректурна проба

.....

.....

.....

.....

V.4. Оценка на паметта:

.....

.....

.....

.....

.....

V.5. Оценка на мисловните процеси:

.....

.....

.....

.....

.....

VI. Езиково-говорно развитие и комуникативни умения

VI.1. Рецептивна реч

1. Изследване на фонеман гнозис и фонологичните езикови умения

1.1. Фонеман гнозис

	ДА	НЕ
формиран		
недоразвит		
дефицит		

1.1.1. Диференциране на серия опозиционни фонеме:

Диференциален признак	ДА	НЕ
звучност / беззвучност		
съскавост / шушкавост		
сонорност		

1.2. Определяне на позиционната разпределеност на фонемата - метафонология:

	ДА	НЕ
начало		
средисловие		
краесловие		
неприложимо (ранна възраст)		

2. Разбиране на речта

	ДА	НЕ
Разбиране на думи		

Разбиране на обобщени понятия		
Разбиране многозначността на думите		
Разбиране на предложни отношения		
Прости инструкции		
Сложни линейни инструкции		
Сложни логико-граматически конструкции		
Поговорки и метафори		

3. Разбиране на предлози

Стимул	Разбиране	Употреба	Стимул	Разбиране	Употреба
В			Зад		
На			Под		
До			Над		
Пред			Между		

4. Разбиране на слухово възприет текст

	ДА	НЕ
Без допълнителни въпроси		
С един допълнителен въпрос		
С два допълнителни въпроса		
Не разбира		

VI.2. Експресивна реч

1. Изследване на артикулацията:

1.1. Логопедичен статус

Анатомо-физиологични особености на артикулационния апарат	ДА/НЕ	Описание -
---	-------	------------

1.2. Автономна реч

липсва реч	речта е в процес на формиране	ограничен речников фонд	задоволителен лексикален запас
------------	-------------------------------	-------------------------	--------------------------------

отговаря еднословнно	използва прости изречения	използва прости-разширени изречения	използва добре разгърнати изказвания
----------------------	---------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------

1.3. Темп и ритъм

Нарушение	ДА/НЕ	Описание
Брадилалия		
Тахилалия		
Без особености		

1.4. Артикуляционен праксис

нарушен	затруднен	в норма
---------	-----------	---------

а) Звукопроизношение

липсващи звукове	П, Б, Т, Д, Ф, В, К, Г, Х, С, З, Ц, ДЗ, Ш, Ж, Ч, ДЖ, Л, Р
замяна на звукове	
неправилно произнасяни звукове	П, Б, Т, Д, Ф, В, К, Г, Х, С, З, Ц, ДЗ, Ш, Ж, Ч, ДЖ, Л, Р

б) Автоматизиран говор

Стимул	ДА	НЕ
Броење в прав и обратен ред		
Дни на седмицата		
Месеци на годината		
Наличие на ехолалия		
Наличие на аграматизъм		

2. Комуникативна функција на езика

	ДА	НЕ		ДА	НЕ
Очен контакт (липсва, нестабилен, адекватен)			Жест за посочване		
Инициира общување			Исползва жестове или други средства за комуникација		
Води диалогична реч			Имитативни умения		
Задава въпроси			Стереотипно поведение и ритуали		
Реагира на името си			Споделено внимание		

3. Преразказ на слухово възприет текст

Самостоятелно и изчерпателно	Самостоятелно, но непълно	С подкрепящи въпроси	Не може да преразкаже
------------------------------	---------------------------	----------------------	-----------------------

4. Разказ по серия от картини/ картина/ тема

Самостоятелно и изчерпателно	Самостоятелно, но непълно	С подкрепящи въпроси	Не може да разказва
------------------------------	---------------------------	----------------------	---------------------

Типове грешки – фонологични; морфологични; синтактични; семантични

VI.3. Латерализация:

	лява /ляво	дясна/дясно
Водеща ръка		
Водещо око		

VI.4. Гнозис:

1. Разпознаване и посочване на цветовете

Цвят	Посочва		Назовава		Цвят	Посочва		Назовава	
	ДА	НЕ	ДА	НЕ		ДА	НЕ	ДА	НЕ
Жълт					Син				
Червен					Зелен				

2. Разпознаване и посочване на форми

Фигура	Посочва		Назовава	
	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Кръг				
Квадрат				
Триъгълник				

3. Разпознаване и посочване на големини

	Посочва		Назовава	
	ДА	НЕ	ДА	НЕ
Голям/малък				
Висок/ нисък				
Дълъг/ къс				
Широк/ тесен				

4. Сензорна стимулация

	ДА	НЕ	Особености
Търси сензорна стимулация			
Реагира на сензорна стимулация			
- зрителна	_____	_____	_____
- слухова	_____	_____	_____
- тактилна	_____	_____	_____

5. Физическа среда

Елементи на достъпна среда	ДА	НЕ	Особености

Определена позиция в групата			
Разположение на дидактичните и помощни материали			
Настилка от нехлъзгав материал;			
Тактилни и/или светлинни ленти			
Парапети или рампи			

<i>Чувствителност или непоносимост към</i>	ДА	НЕ	Особености
Шум			
Силна светлина			
Температура			
Миризми			

VI.5. Практик

1. Мануален практик

Стимули	лява ръка ДА/НЕ	дясна ръка ДА/НЕ
Юмрук с вдигнат палец		
Колелце от палец и показалец		
Рога от показалец и кутре		

2. Конструктивен практик

<i>Сглобяване на изрязани фигури</i>	ДА	НЕ
По инструкция		
По подражание		

<i>Прерисуване</i>	ДА	НЕ	<i>Прерисуване</i>	ДА	НЕ
Кръг			Триъгълник		
Квадрат					

3. Ориентиране в пространството

	ДА	НЕ
Ляво/дясно		
Горе/долу		
Пред/зад		
Вътре/вън		

4. Груба, фина моторика и графични умения

	ДА	НЕ
Груба моторика – затруднена, нарушена, в норма		
Захват на пищещото средство съответен на календарната възраст		
Писане по пунктир на елементарни линии		
Писане по пунктир на сложни линии		
Писане по образец (елементи на букви, букви, цифри)		

VII. Обучение

<u>VII.1. Знания, умения, компетентности</u>	постига изискването	справя се с подкрепа	среща затруднение	не постига изискването
Има конкретни представи за име, пол, възраст				
Има конкретни представи за близки за него хора - родители, братя, сестри; адрес				
Участва устно в диалог, изразява се разбираемо				
Има конкретна представа за предмети от ежедневноста				
Посочва, назовава частите на тялото				
Посочва, назовава животни и птици				
Посочва, назовава плодове и зеленчуци				
Посочва, назовава сезоните; части на денонощието				

<u>VII.2. Математически умения</u>	постига изискването	справя се с подкрепа	среща затруднение	не постига изискването
Броење в прав и обратен ред – до 10				
Посочване на съседи на дадено число				
Посочване на числа между две числа				
Определяне количествения състав на числата				
Събиране и изваждане до 10				

Математически задачи, съобразени с възрастта				
---	--	--	--	--

Становище на екипа, извършил оценката на индивидуалните потребности

VIII. Използвани методики за оценка: Методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците; Методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост

и аутистичен спектър на развитие; Методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания; методики за вербално и невербално оценяване - ПЕКС (PECS) система МАКАТОН, DP-3, WISC IV, CONNERS 3, CARS 2 и др.

.....

.....

IX. Заключение, възможни решения и действия

1. Действия, които следва да се приемат незабавно

.....

2. Становище за необходимите ресурси и видовете специалисти:

.....

.....

2.1. Специализирани средства за деца с нарушено зрение (оптични средства, плосък печат - уголемен шрифт, брайлов шрифт, говорещи компютърни програми, релефни изображения, тактилни и/или светлинни ленти др.)

.....

2.2. Специализирани средства за деца с увреден слух (слухов апарат, кохлеарен имплант, FM система, др.)

.....

2.3. Други (напр: консултации със специалист: детски психиатър, невролог, клиничен психолог, др.)

.....

3. Определяне вида на подкрепата:

.....

Допълнителна подкрепа:

- работа с дете/ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха и говора;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативните нарушения;
- рехабилитация при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда (осигуряване на определена позиция в групата, настилка от нехлъзгав материал, парапети или лампи и разположение на дидактичните и помощните материали);

- технически средства, специализирано оборудване;
- дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специални учебни предмети за ученици със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане

Определяне на спецификата и на вида на допълнителната подкрепа

Краткосрочна: за една учебна година; до постъпване в I клас; до завършване на начален етап;

до завършване на основна степен; до завършване на първи гимназиален етап; до завършване на втори гимназиален етап;

.....

Дългосрочна: до завършване на начален етап; до завършване на основна степен; до завършване на първи гимназиален етап; до завършване на втори гимназиален етап.

Други решения (допустимо обучение в ЦСОП; обучение в специално учебно заведение):

.....

Препоръчителна дата на следващата оценка: .....

Форма на обучение -
.....

X. Състав на екипа от специалисти

Ръководител на ЕПЛР:
..... Подпис:.....

длъжност: ....., институция ....., телефон: .....

Членове, извършили оценката:

1. .... Подпис.....
психолог, институция, телефон

2. .... Подпис: .....
логопед, институция, телефон

3. .... Подпис: .....
специален педагог, институция, телефон

4. .... Подпис: .....
педагог на зрително затруднени деца и ученици, институция, телефон

5. .... Подпис: .....
педагог на деца с увреден слух, институция, телефон

6. .... Подпис: .....
социален работник , институция, телефон

7. .... Подпис: .....
..... , институция, телефон

XI. Трите имена на родителя/настойника/попечителя/директора на специализираната институция за деца/друг (посочва се), който присъства на оценката

.....
.....

Връзка на присъстващия на оценката с детето.....

XII. Коментар на детето (при възможност) относно оценката

.....
.....

XIII. Коментар и подпис на родителя/настойника/попечителя/директора неспециализираната институция за деца/друг (посочва се) относно оценката

.....
.....
.....

Давам съгласие за съхраняване на информацията и предоставянето ѝ на трети лица. Разбирам напълно, че информацията, отразена в настоящата карта, ще бъде съхранявана според Закона за защита на личните данни, ще се ползва единствено от специалисти, ангажирани с грижите за детето, и в най-добрия интерес на детето, на което съм родител/настойник/попечител/директор на специализираната институция за деца, в която е настанено.

Трите имена:

.....

Връзка с детето:

.....

Подпис: .....

Дата: .....:.....

**ДО ДИРЕКТОРА
НА РЕГИОНАЛНИЯ ЦЕНТЪР
ЗА ПОДКРЕПА НА ПРОЦЕСА НА
ПРИБОЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ –
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ**

ЗАЯВЛЕНИЕ

От: .....

Родител на: .....

Детска градина .....

Адрес, ...

Телефон .....

УВАЖАЕМИ/А Г-Н/Г-ЖО ДИРЕКТОР,

Изразявам несъгласие с оценката на индивидуалните потребности на детето ми –
....., извършена от екипа за подкрепа за личностно развитие
в детската градина....., и заявявам желанието си за извършване на
повторна оценка от регионалния екип за подкрепа за личностно развитие в регионалния
център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – област
.....

Приложения:

1. Копие на решение на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето.....
2. Копие от медицински, социални и други документи на детето:.....

С уважение: .....

ЕКИП ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦА СЪС СОП

Лого

Утвърдил:

Директор:.....
/...../

ПЛАН
ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА НА ДЕТЕТО

Данни за детето:

Трите имена:

Възраст:.....

ЕГН:.....

ДГ/Училище/ група, клас, паралелка/:

Диагноза/Увреждане/Нарушение :

1. Цели, задачи и конкретни дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие:

.....
.....
.....

2. Възможни силни страни и потенциал на детето за включване и участие в образователния процес

.....
.....
.....

3. Вид и форма на обучение: .....

4. Вид на допълнителната подкрепа и срок за предоставяне съгласно чл.187 от ЗПУО:

.....

5. Образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето:

Образователни цели	Очаквани резултати

6. Начин на оценяване на напредъка на детето:

6.1. с оценки с количествен показател (чл.120, ал.2 от ЗПУО)

6.2. с оценки с качествен показател (чл.120, ал.7 от ЗПУО)

6.3. с оценки с количествен и качествен показател

7. Методи и средства за постигане на целите

7.1. Педагогически (от общообразователните учители)

.....
.....

7.2. Специални педагогически (ресурсен учител)

.....

7.3. Терапевтични (психолог, логопед, кинезитерапевт, ерготерапевт, рехабилитатор на слуха и говора, педагог на зрително затруднени деца/ученици)

.....

7.4. Други

.....

8. Честота на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа:

8.1. Часове за ресурсно подпомагане

8.1.1. Ресурсен учител	.....	часа
8.1.2. Психолог	.....	часа
8.1.3. Логопед	.....	часа
8.1.4. Рехабилитатор на слуха и говора	.....	часа
8.1.5. Педагог на зрително затруднени деца	.....	часа
8.1.6. Помощник на учителя (при наличие на такъв)	.....	часа

8.2. Други дейности

.....
.....

9. Описание на екипна работа с детето:

9.1. Роля и отговорности на педагогическите специалисти при предоставянето на допълнителна подкрепа

9.1.1. Учител в група в детска градина

.....

9.1.2. Други образователни направления

.....

9.1.3. Психолог

.....

9.1.4. Ресурсен учител

.....

9.1.5. Други специалисти

- рехабилитатор на слуха и говора

.....

- педагог на зрително затруднени деца

.....

- друг

.....

9.1.6. Помощник на учителя

.....

9.2. Роля и отговорности на родителя / представителя на детето / лицето, което полага грижи за детето при предоставяне на допълнителна подкрепа

.....

.....

10. Необходими ресурси за допълнителна подкрепа

.....

.....

.....

11. Часове за ресурсно подпомагане

.....

Екип за личностно развитие:

Председател:

.....
(трите имена) ..... (подпис)

Членове:

.....
(трите имена, длъжност) ..... (подпис)

(включват се всички членове на екипа)

.....
(Трите имена и подпис на родителя/представителя на детето/ лицето, което полага грижи за детето)

Запознат съм с начина на оценяване на ученици със специални образователни потребности по смисъла на чл.150 от Наредба за Приобщаващото образование и при условията на чл. 9, ал. 8 и 9 от Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците. Съгласен съм/ не съм съгласен с плана за подкрепа.

Дата:.....
гр. Асеновград

Родител: .....